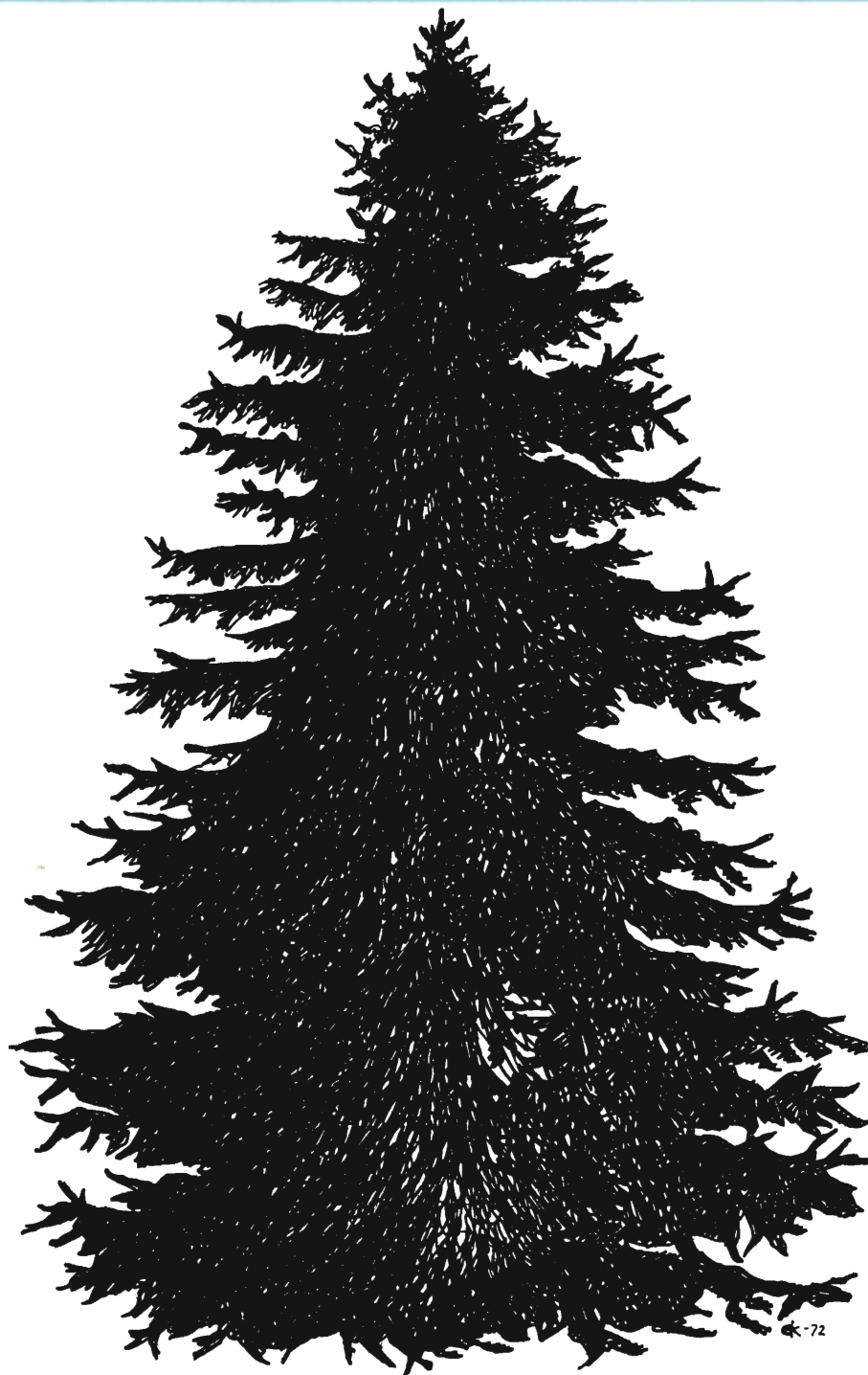

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
December 1972

12

Partner R22 giver bedre beskyttelse ved "bag-slag"

Motorsavens spids går på en gren ...

...saven slår tilbage ...

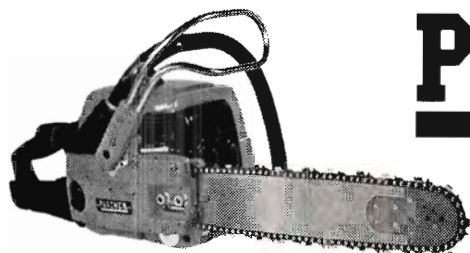

...venstre hånds tryk mod kædebremsebøjlen standser kæden totalt på 0,08 sek.

Enhver der dagligt arbejder med motorsav kender følgerne af et »kick-back« – d.v.s. at savens spids rammer en gren og kastes tilbage. Kastet sker så hurtigt, at man i de fleste tilfælde ikke har nogen mulighed for at undvige den roterende kæde. PARTNERs kædebremse bevirker, at kæden standses totalt inden den slår op mod arm eller ansigt.

Partner R22 har desuden:

som den eneste motorsav på markedet: afvibrerede, opvarmede håndtag ● beskytter for højrehånden ● sikring mod ufrivillig gaspåvirkning ● korrekt placeret stopknop ● small sværd med sikkerhedskæde.

PARTNER

- for Deres egen sikkerhed

Forhandlere:

JYLLAND

Per Jørgensen, Thistedvej 100, Nørresundby. Tlf. (08) 17 27 33.
Smedegades Motorværksted, Ringkøbing. Tlf. (07) 32 09 92.
Randers Værkøjsmagasin, Randers. Tlf. (06) 42 17 77.
Motorcentrum, Funder Vestervang 32, Silkeborg. Tlf. (06) 85 13 10.
Horsens Værkøjsmagasin, Hede Nielsensvej 2, Horsens. Tlf. (05) 62 62 11.
Mikkels Auto, Nr. Torv 2, Vejle. Tlf. (05) 82 12 12.
Sædding Plæneklipperservice, Sdr. Riisvej 9, Esbjerg. Tlf. (05) 13 00 84.
Sonderjydsk Partner-Service, Engvej 1, Styrtoft, Abenrå. Tlf. (04) 62 46 70.

STORKØBENHAVN

J. P. Andersen, Stationsvej 12, Vedbæk. Tlf. (01) 89 11 04.
Lyngby Frøhandel, Jernbanevej 2, Lyngby. Tlf. (01) 87 20 31.
Johs. Fog A/S, Røllighedsvej 19, Lyngby. Tlf. (01) 87 10 01.
Forst & Jagthuset, Gl. Kongevej 119, København V. Tlf. (01) 21 30 30.
Firma H. P. Vangskov, Jagtvej 115, København N. Tlf. (0172) 831.

SJÆLLAND

Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang, Hillerød. Tlf. (03) 26 69 62.
Roskilde værktøjsmagasin, Sdr. Ringvej 24, Roskilde. Tlf. (03) 35 54 75.
Midtsjællands Plæneklipper Service, Læskovvej 53 A, Bjæverskov. Tlf. (03) 67 05 58.
Vepa, Toksværd, Holme Olstrup. Tlf. (03) 76 22 82.
L. Ulrichs Isenkram, Smedegade 2, Slagelse. Tlf. (03) 52 00 01.
Vilh. Rasmussen, Gåbensvej 70, Kraghave, Nykøbing F. Tlf. (03) 85 11 09.

FYN

Hansen & Kiilsholm, Bjerpegade 24-26, Odense. Tlf. (09) 11 75 32.

BORNHOLM

Scooter Centralen, Vimmelskiftet 26, Ronne. Tlf. (03) 95 21 76.

Den nye skovkran, HIAB 970

- Med øget kapacitet til 8 tm.
- Med længere arm, std. 7,2 m.
- Med længere hydr. udskyd, 1,4 m.
- Ekstra kraftig drejning i lukket oliebad med dobbelt sæt cylindre.
- Udtrækbare, dobbeltvirkende støtteben for øget stabilitet.

Deres nærmeste HIAB-forhandler vil gerne fortælle mere om HIAB 970's mange andre fortrin.

HIAB-FOCO

KNAPHOLM 8 · 2730 HERLEV
TELEFON (01) 94 81 22

AS JUNCKERS SAVVÆRK

Køges største arbejdsplads

- Europas største parketfabrik

Beskæftiger 1150 medarbejdere - årlig lønudbetaling 46 millioner kr.

Producerer årlig 3 millioner kvadratmeter parketgulve af bøg, eg og ask samt 60-80 tusind tons cellulose.

Indkøber årlig for 23 millioner kr. råtræ fra danske skove. Årsomsætning 150 millioner, hvoraf 60 millioner er eksportindtægt.

Ny
bonus
hvert
år

alene i 1972
128 millioner kr.
til bonus

- herunder i pensionisttillæg

38%

af den med bonus
opskrevne pension

*vi har
det hele*

PENSIONSFORSIKRINGER
RATEFORSIKRINGER
KAPITALFORSIKRINGER
GRUPPELIVSFORSIKRINGER

HAMMERENSGADE 6
1267 KØBENHAVN K
TELEFON (01)14 2010

Pensions forsikringsanstalten as

oprettet 1917

ledet af danske erhvervs- og funktionærorganisationer

Afdelinger i:

Nordjylland:
Vesterbro 17
9000 Aalborg
Tlf. (08)133490

Syd- og Vestjylland:
Helligkorsgade 14
6000 Kolding
Tlf. (05)522945

Øst- og Midtjylland:
Store Torv 3
8000 Århus C
Tlf. (06)131711

Fyens Amt:
Kongensgade 27
5000 Odense
Tlf. (09)110980

Vestsjællands-,
Roskilde- og
Storstrøms Amter:
Vestre Kaj 14
4700 Næstved
Tlf. (03)727412

Skovbrugets fritagelse for amts-kommunal grundskyld

Skovbruget kan ikke forvente stigende salgspriser for sine produkter som følge af landets optagelse i EF. Det vil følgelig være logisk at opretholde skovbrugets mulighed for at opnå fritagelse for den amtskommunale grundskyld. Skovforeningens forretningsudvalg har d. 13.11. skriftligt oplyst folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg om disse forhold og d. 23.11. havde forretningsudvalget foretræde for folketingsudvalget. Sagen er siden fulgt op ved en skriftlig henvendelse til landbrugsministeren, hvori vi anmoder om at få lejlighed til, overfor

regeringens medlemmer og embedsmænd, at fremlægge vore synspunkter. Vi forventer snarest at blive indkaldt til et møde.

Ændring af lov om landbrugsejendomme

Regeringen forbereder p.t. et lovforslag til ændring af denne lov. Landbrugets organisationer har d. 28.11. været indkaldt til forhandlinger derom. Skovforeningen er i nøje kontakt med landbrugets repræsentanter, og man afventer nu lovforslagets fremsættelse.

★

Dansk Skovforenings bestyrelse afholdt møde d. 4.12., på dagsordenen stod bl. a. D.S. eventuelle optagelse i C.C.P.F. (Sammenslutningen af skovejersorganisationer inden for EF).

Fastlæggelse af emne og tid for næste Forstlige Symposium.

Fastlæggelse af tid og sted for generalforsamling og årsmøde 1973..

Nyt fra kulturministeriets udvalg vedrørende brand- og hærværksskader

Skovtaksator Jørgen Lundberg har hidtil været taksator for ovennævnte udvalg. Lundberg har som følge af sin forflyttelse inden for Hedeselskabet anmodet om fritagelse for dette hverv, og kulturministeriet har herefter beskikket Hedeselskabets nyudnævnte skovtaksator L. Nannestad som taksator for udvalget. Behandlingen af 4 brand- og hærværksskader, der er anmeldt til udvalget, er som følge af dette personaleskifte blevet forsinket, men udvalget vil nu fremskynde behandlingen.

★

Lov nr. 285 af 7. juni 1972 om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster, samt lov nr. 267 af 7. juni 1972 om sommerhuse og camping m.v.

Skovforeningen har i Skoven Nyt nr. 10 A og 11 A informeret medlemmerne om de særlige ansøgningsskemaer, der skal anvendes i forbindelse med disse love. – Husk tidsfristerne: grusgravning m.m. 1. marts 1973 – Sommerhuse og camping m.v. 31.12.1972.

Enegang ved skovningsarbejde

Arbejdsdirektoratet agter i nær fremtid at udsende direktiver, der sigter på at forbyde enegang ved visse former for skovningsarbejde. Dansk Skovforening har sammen med Skovbrugets Arbejdsgiverforening været indkaldt til orienterende drøftelser. Vi fremførte store betænkeligheder ved for restriktive direktiver på dette område, idet specielt de mindre ejendomme vil få betydelige praktiske problemer, såfremt der kommer forbud mod enegang ved alt skovningsarbejde. – Sagen var (d. 28.11.) endnu ikke færdigbehandlet.

Ole Fog.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 *
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister

Redaktionsudvalg:
Baron, dr. agro.
M. Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk-Jørgensen
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1972
kr. 60,- (incl. moms)
Medlemmer af Dansk Skovforening
modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Stof til
SKOVEN's
januar-nr.
må indsendes
inden 28. december.

Forsiden:

Tegning til SKOVEN
af Elsa Kruse

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København_K

DECEMBER 1972

Af
H. BRYNDUM
Afdelingsleder. Statens
forstlige Forsøgsvæsen

Billedet viser et af
de hårdest ramte
partier af en parcel
behandlet med
A-hugst umiddel-
bart før opskov-
ningen af sne-
skaderne.

Hvordan de værste sneskader undgås

Erfaringerne fra
Sofie Amaliegaard-
forsøget den
21.-22. november 1971

I DEN usædvanlig voldsomme sne-
storm 21.-22. november 1971 skete
der som bekendt alvorlige skader i
unge og mellemaldrende nåletræsbe-
voksninger i det østlige Midtjylland,
navnlig i et område strækkende sig fra
Djursland til egnen omkring Silkeborg.
Skovene under Clausholm Skovdistrikt
blev meget hårdt ramt, og også det i
Sofie Amaliegaard skov beliggende
rødgranhugstforsøg led overlast. Ska-
dernes omfang var dog ingenlunde de

samme i alle hugstgrader; hårdest gik
det ud over de svagt eller helt utynde-
de bevoksningsdele. Forskellene mel-
lem graderne er så store, og hugst-
styrkeafhængigheden synes så iøjne-
faldende, at resultaterne af den fore-
tagne skadeopgørelse skønnes at være
af umiddelbar interesse for skovbru-
gets praksis.

Forsøget har tidligere været beskrevet
af forf. i Dansk Skovforenings Tidsskr.
1969, og det er senest omtalt af E.
Tolstrup i »Skoven« 1971 i referatet
af forstkandidatforeningens ekskursion
til hugstforsøget i maj samme år.

I efteråret 1971, ved bevoksningssal-
deren 36 år, blev der tyndet i forsøgets
parceller behandlet med C- og D-
hugst, men kun selve tyndingen blev
målt. I forbindelse med opskovningen
af sneskaderne i foråret 1972 blev der
foretaget en ekstraordinær revision af
samtlige parceller, på grundlag af hvil-
ken nedenstående træmålingsdata, gæl-
dende standpunktet umiddelbart før
snestormen, har kunnet udregnes:

Hugst- grad	Blivende bestand, 36 år					Årlig tilvækst 30-36 år	
	Stamtal stk/ha	Højde m	Diam. cm	Grund- flade m ² /ha	Stamme- masse m ³ /ha	Grundfl. m ² /ha	Masse m ³ /ha
A	3243	16.5	13.2	44.24	413.1	1.45	23.1
B	2378	16.8	14.5	39.33	368.0	1.49	22.9
C	1029	18.0	19.0	29.09	280.2	1.73	23.2
D-B	1019	19.1	20.5	33.49	341.7	1.76	27.6
D	494	19.4	23.8	22.07	222.6	1.87	25.2

Den løbende tilvækst er altså størst i D-B-graden, der har en mertilvækst på næsten 20 %, men også den meget stærke D-hugst ligger tilvækstmæssigt over den urørte bestand og de mere moderate hugstgrader. Opskovningen i foråret 1972 omfattede væltede og helt nedbøjede træer

samt snebrudne træer, hvor så godt som hele den grønne krone var knækket af; træer der kun hældede eller var bøjet svagt, eller som kun havde mistet en del af den grønne krone, fik lov at blive stående. Denne tynding havde følgende vedmassefaktorer:

Hugst-grad	Ekstraordinær tynding p.g. af sneskade				
	Stamtal stk/ha	Højde m	Diam. cm	Grund- flade m ² /ha	Stamme- masse m ³ /ha
A	368	15.7	11.9	4.10	35.2
B	293	15.9	13.1	3.94	33.6
C	70	17.8	17.7	1.74	16.3
D-B	34	17.9	17.7	0.83	8.0
D	7	19.5	23.5	0.32	3.2

Som det ses, er der opskovet næsten den samme, og langt den største, vedmasse i B- og i A-graden, 34–35 m³/ha. I C-graden var sneskadens størrelse knapt halvt så stor, og i D-B-graden kun udgørende ca. en fjerdedel af skaden i A- og B-parcellerne; i D-hugsten var omfanget helt betydningsløst. Opgør man sneskaderne procentisk, enten af stamtal eller stående masse, bliver forskellen mellem hugstgraderne ikke så stor, men rækkefølgen er helt den samme. Mere end 10 % af stam-

tallet har i A- og B-hugsterne måttet opskoves, opgjort i pct. af vedmassen er der tale om lidt under 10 %. Det skal yderligere bemærkes, at sneskaderne i disse grader for en betydelig dels vedkommende optræder i større eller mindre grupper og derfor er så meget mere ødelæggende for bevoksningerne.

Opgørelsen af samtlige sneskader, både de opskovede og de ikke opskovede, viste følgende resultat:

Hugst-grad	Stamtal før sne- stormen stk/ha	Sneskade- de træ- er, ialt		Fordeling til skadekategorier, pct.					Gensn. højde for stammebrud m
		stk/ha	%	stam- me- brud	helt ned- bøjet	væl- tet	kro- ne- brud	hæl- der el. bøjet svagt	
A	3243	574	18	38	24	2	13	23	7.9
B	2378	466	20	44	15	4	12	25	7.9
C	1029	81	8	67	5	14	5	9	7.2
D-B	1019	49	5	69	–	–	8	23	7.8
D	494	7	1	100	–	–	–	–	5.2

De 3 første skadekategorier blev som nævnt opskovet, de 2 sidste vil få lov at stå indtil videre.

Rangfølgen er her helt den samme som gældende for de opskovede sneskader; A- og B-gradene er lige hårdt ramt, i D- og D-B-gradene er antallet af skader nærmest betydningsløst. Fordelingen på skadekategorierne synes også tydeligt hugststyrkeafhængig, dog til ugunst for stærk hugst, idet den procentiske andel af træer med stammebrud er stigende med tiltagende hugststyrke.

De her fremlagte resultater må naturligvis ikke betragtes som almenlydige, så megen vægt kan ikke tillægges et enkelt forsøg med et ret begrænset antal træer; visse af skovbrugets praktiker har måske endda gjort erfaringer, som synes i modstrid med resultaterne fra dette forsøg. En faktor, som spiller en stor rolle for sneskadernes omfang, er den tidsmæssige afstand fra den stærke stamtalsreduktions indsættelse; i Sofie Amaliegård-forsøget er der forløbet 16–18 år, siden de stærke indgreb foretoges. Bevoksninger, hvor i

der netop eller for få år siden er foretaget meget stærk stamtalsreduktion, er i særlig høj grad sårbare ved ekstremt snefald; i særdeleshed er risikoen stor, hvor der er tale om ikke helt unge, hidtil slet ikke eller kun svagt tyndede bestande. En iagttagelse som sikkert mange praktikere har gjort i november 1971.

I november 1965 rantes dele af Lolland-Falster af udbredte sneskader; det gik dengang også ud over et af forsøgsvæsenets rødgranhugstforsøg, beliggende i Fuglsang Sønderkov. Dette forsøg var blevet etableret i efteråret 1960, og der var i D- og D-B-gradene foretaget stærke indgreb i hvert af de forløbne 5 år; stamtallet var nedbragt fra ca. 4500 til 1800 stk./ha.

Skadebilledet var her et helt andet end i Sofie Amaliegård-forsøget; antallet af sneskadede træer var ganske vist også her faldende med stigende hugststyrke, men opgjort procentisk var omfanget næsten helt det samme i alle grader, 7–8 %. Den opskovede vedmasse var af næsten nøjagtig samme størrelse i alle grader, 6–7 m³/ha, procentisk altså størst i de stærkeste hugstgrader; skadevirkningen var her også langt den alvorligste.

Det jævndrende parallelforsøg i Roden skov, Ålholm distrikt, rantes den gang også af sneskader, men mindre alvorligt. Skadernes fordeling til hugstgraderne var dog her helt den samme som for Fuglsang-forsøget beskrevet.

KONKLUSION:

Efter gennemførelse af en meget stærk stamtalsreduktion er der i bevoksningen i de førstfølgende år en øget risiko for sneskader; desto større, jo senere i bevoksningens liv indgrebet foretages. Senere hen, når den stærkt tyndede bestand har stabiliseret sig, er denne derimod langt mere modstandsdygtig overfor sneskade end svagere tyndede eller helt urørte bevoksninger.

H. Bryndum

SKOVENS redaktion

En hilsen fra redaktøren

DA »Forstlig Budstikke« skulle afløses af et tidssvarende blad, og Dansk Skovforenings bestyrelse bad mig gøre det forberedende arbejde og derefter være ansvarlig redaktør af det nye tidskrift SKOVEN, måtte jeg naturligvis betragte denne opgave som en interessant og krævende udfordring. Samarbejdet med den daværende direktør for Skovforeningen, skovrider N. P. Tullstrup, og hans efterfølger, skovrider Aa. Marcus Pedersen, har desuden gjort arbejdet til en kammeratlig oplevelse, jeg har været taknemmelig for.

Det var oprindelig Skovforeningens tanke, at der skulle udsendes 12-sidede numre, men vi har aldrig været nede på et så lille sideantal. I de sidste to år har gennemsnittet været over 20 sider pr. nummer, og arbejdsbyrden har derfor været tungere end forudsat. Til gengæld har de mange positive reaktioner på det blad, vi redigerede, været særdeles opmuntrende.

Arbejdspresset, som naturligvis må ses i forbindelse med andre nødvendige og lønsomme opgavers krav, har nu ført til min beslutning om med dette nummer at træde tilbage fra posten som ansvarshavende redaktør af SKOVEN. Det sker med en tak til de mange, der gjorde disse års arbejde umagen værd.

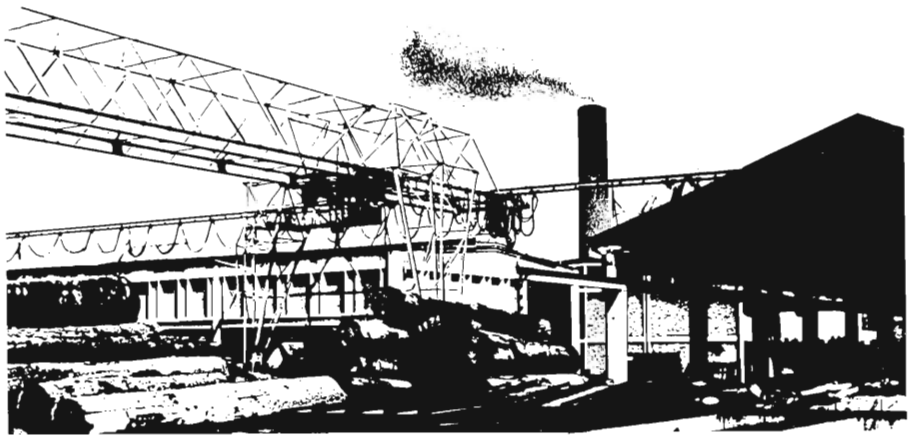
Knud Meister.

Bøge- og egekævler

Til vort finérværk i Gadstrup er vi købere til bøge- og egekævler i finér- og plankekvalitet.

DALHOFF LARSEN & HORNEMAN A/S

Gadstrup (03) 39 02 66

KJULERUPVOGNEN

SKOVENTREPRENØRVOGNE to-hjulede, fremstilles til 2,6 m, 3×1 m og 5,4 m træ, er monteret med CRANAB KРАН SK 2000 eller SK 2500 og hydr. støtteben. Kan også leveres uden kran.

KJULERUP MASKINFORRETNING

v/ MOGENS DAMLUND

Tlf. (03) 67 02 27 . 67 02 77 - Ringstedvej 645 - 4100 Ringsted

SKOVREGNSKABER

Rådgivning • Anlæg
Føring • Årsafslutning
Driftsanalyser • Driftskritik

**DANSK
SKOVFORENING**

LAIGAARD TRAKTOR-SPIDSPLOV

har særlig effektive ryddeegenskaber og kan modstå selv de hårdeste påvirkninger

Tekniske data:

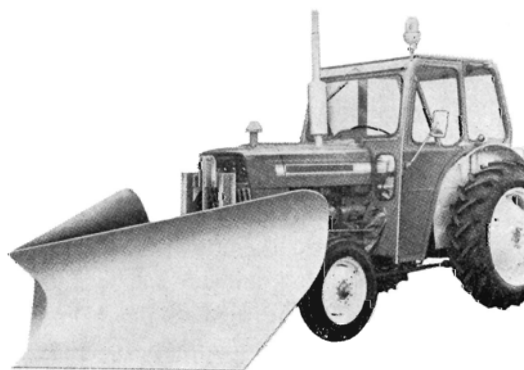
Plovens rømmebredde 2,00 m
Højde i spids 0,70 m
Største vingehøjde 1,05 m
Vægt 275 kg

Laigaard traktor-spidsplø er fremstillet i solid, helsvejset konstruktion og kan hurtigt, uden brug af værktøj, tilkobles traktorrammen.

Med de vendbare stålskær (120 × 13 mm), der muliggør stor nedslidning, er pløven særdeles økonomisk i drift.

Traktorrammen er iøvrigt anvendelig til såvel fejmaskine m. fl. og passer til ethvert traktormærke.

Alle snepløve leveres med parallelløft.

Helsingforsgade 6 . Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

Afd. for Sjælland:
Repr. J. Axel Pedersen
Kbhvn. . Tlf. (01) 30 26 40

N LAIGAARD

Fabrik for vejmaskiner

Det fremgår tydeligt, hvor vigtigt det er, at sorteringsreglerne overholdes.

Samarbejdet mellem industri og skovbrug

Eksempel: langt spånpladetræ til Novopan Træindustri A/S

Af NIELS HEDING
Skovteknisk Institut

MED de nye sorteringsregler og købsbetingelser for novopantræ, der er udsendt den 24. oktober 1972, har Novopan Træindustri for første gang åbnet for levering af andre længder end det så velkendte 1-meter-træ.

Novopan Træindustri har dermed, ligesom så mange andre træindustrier, betragt en vej, som i de kommende år vil medføre løbende ændringer i de krav, fabrikken vil stille til spånpladetræets udseende. 1-meter-træet vil efterhånden glide mere eller mindre ud og blive afløst af længere længder og måske også af helt nye leveringsformer for spånpladetræ. Vedholdende be-

stræbelser for at sænke omkostningerne i alle de produktionsled, som råtræet passerer, fra skovningen indledes, til det færdige produkt sendes ud til aftagerne, vil være en stadig ledetråd for ændringerne.

Vi på skovsiden må gøre os klart, at Sorteper til en vis grad havner på træindustrien, der skal hente og forarbejde det stadigt mere ekstensivt aflagte skovtræ. Dette medfører stadige ændringer af det tekniske udstyr og dermed investeringer af ofte stor størrelsesorden. Lad os derfor hjælpe til ved at indtage en forstående og praktisk holdning til rationaliseringsprocessen.

Baggrunden for de nye længder

Som bekendt består en spånplade af to forskelligt opbyggede lag:

Ydersiderne er fremstillede af en særlig forarbejdet dækspån, der fremstilles af afbarket 1-meter-træ – det velkendte dæktræ. Novopans maskintekniske udstyr er her af en sådan art, at det ikke endnu kan betale sig at udskifte det med udstyr, der tager langt træ. Alt dæktræ skal derfor fortsat leveres på 1 meter, og kvalitetsbestemmelserne er uændrede.

Midterlaget består af en grovere spån, der fremstilles af flis. Denne flis stammer fra lagret spånpladetræ, der flishugges i en almindelig flishugger. De nye lange længder skal alle passere dette flishugningsanlæg, der derfor har været bestemmende for de nys udsendte sorteringsregler.

Flishugning

Sorteringsreglernes krav til diameter og krumning er meget lette at overholde, når det drejer sig om nåltræ (undtagen bjergfyr og lignende). Det er løvtræet, der kan give problemer. Figurerne 1 og 2 viser, hvorledes bøgestykker, hvis pilhøjde plus diameter er over 40 cm, sætter sig fast i renden inden flishuggeren. Sådanne stykker er meget vanskelige at fjerne, fordi de er så tunge.

★

For krumt, for tyndt, for tykt og dårligt afkvistet træ medfører en produktionsnedgang og frembyder derudover en sikkerhedsrisiko for de folk, der arbejder med flishugningen.

Opmåling på fabrikken

NALETRÆ

Opmåling af 1-meter-træ foregår som hidtil.

Opmåling af 2-meter-træ vil foregå ligesom ved 1-meter-træ. Den angivne købspris på 65 kr. pr. m³ modsvarer en købspris på 45,50 kr. pr. rm (fabrikkens fastmassetal er ved nåltræ generelt 0,7).

Opmåling af 2–3-meter-træ og 3-metertræ vil foregå ligesom ved 2-metertræ.

Opmåling af 4–6-meter-træ og faldende længder: Skovteknisk Institut foretager i disse måneder en undersøgelse, der tilsigter at klarlægge reglerne for en repræsentativ opmåling af disse længder såvel i skoven som på industrien. Resultatet vil blive fremlagt, så snart undersøgelsen er tilendebragt.

LØVTRÆ

Fabrikkens opmåling af løvtræ er ændret fra en opmåling af træets rumfang til en vejning, med visse modifikationer, der gælder 1-meter-træ.

1-meter-træ af bøg betales med 70 kr. pr. ton, dog skal betalingen udgøre mindst 37 kr. pr. rm. 1-meter-træ af eg og andet løvtræ betales med 70 kr. pr. ton, dog skal betalingen udgøre mindst 42 kr. pr. rm.

Tabel 1. Eksempel på fremstillingsomkostninger for nåletræ i skovningsklasse III

1. Effekt	1-m-træ under 15 cm	2-m-træ under 15 cm	3-m-træ	2-3-m- træ	4-6-m- træ	faldende længder
2. Enhed	rm	rm	rm	m ³	m ³	m ³
3. Skovning *	20,21	19,66	17,44	24,61	22,62	22,35
4. Sammenlægning, 0-10 meter *	2,56	2,56	2,18	2,56	2,18	2,18
5. 3 + 4 *	22,77	22,22	19,62	27,17	24,80	24,56
6. Feriegodtgørelse *	2,16	2,11	1,86	2,58	2,36	2,33
7. 5 + 6 *	24,93	24,33	21,48	29,75	27,16	26,86
8. Arbejdsgiverfor. *	0,09	0,09	0,08	0,10	0,10	0,09
9. Arbejdstid, timer pr. enhed	1,1	1,1	1,0	1,4	1,3	1,2
10. ATP+sygeløn+fors. + huslejgodtg. + skurpenge *	4,03	4,03	3,66	5,11	4,74	4,38
11. 7 + 8 + 10 *	29,05	28,45	25,22	34,96	32,00	31,33
12. Terræntransport *	9,00 ¹⁾	9,00 ¹⁾	5,00 ²⁾	8,00 ³⁾	12,00 ³⁾	12,00 ³⁾
13. 11 + 12 *	38,05	37,45	30,22	42,96	44,00	43,33
14. Fastmassetal	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
15. Kr. pr. rm	38,05	37,45	30,22	30,07	30,80	30,33
16. Kr. pr. m ³	54,35	53,50	43,17	42,96	44,00	43,33

* Kr. pr. enhed

¹⁾ Traktor med kurv eller gaffel

²⁾ Vogn og hydraulisk kran

³⁾ Traktor med spil

Alle andre længder betales med 62 kr. pr. ton for rodhugget træ og 55 kr. pr. ton for tophugget træ. Rodhugget træ skal her forstås som spånpladet træ af hele stammer, det omfatter altså også sådanne stammers topender. Tophugget træ stammer fra træer, hvor der aflægges andre effekter af rodkævlén. Prisforskellen mellem tophugget og rodhugget træ skyldes, at det tager betydeligt længere tid at flishugge det ofte meget uregelmæssige toptræ.

Lastbiltransport

Man ser på figur 3 et læs med 4-6-meter-spånpladet træ af gran. Forvognens kasse er 6,70 meter lang, og kassen på anhængerén er 7,00 meter. Man forstår derfor let, at effekternes længdemål skal overholdes. Altså: aflæg ikke træet over henholdsvis 3 meter og 6 meter langt.

★

Spånpladet træ af gran i faldende længder, der kun kan leveres efter særlig aftale, afhentes på langtømmervogne,

Volvo 89 turbo 6 med 17 tons
4-6-meter spånpladet træ af gran

og her spiller længden naturligvis ingen rolle.

Valg af aflægningslængde i skoven

Dette valg afgøres ved en overvejelse, hvori blandt andet indgår en vurdering af bevoksningens kvalitet i relation til sorteringsreglerne, distriktets udstyr til

terræntransport og effekternes fremstillingsomkostninger i relation til salgspriserne.

Fremstillingsomkostninger for spånpladet træ leveret ved fast vej i skoven er beregnet under følgende forudsætninger:

Overenskomstmæssige arbejdspriser for skovbrug i Jylland, på Sjælland, i Fyns Stift og i Maribo Amt; gældende fra 1. september 1972.

Feriegodtgørelse: 9½ % af arbejdslønnen eksklusive huslejgodtgørelse og skurpenge.

Arbejdsgiverforening: kontingent til samme; 0,35 % af arbejdsløn + feriegodtgørelse.

Arbejdstid, timer pr. enhed, er beregnet ved at dividere arbejdsløn + feriegodtgørelse med 21,70 kr. De 21,70 kr. er den gennemsnitlige timefortjeneste ved skovning med motorsav for skovløbere og faste arbejdere i Jylland i 1971 efter arbejdsgiverforeningens lønstatistik.

Tabel 2. Fremstillingsomkostninger for samtlige former spånpladet træ i skovningsklasserne I, II og III

Effektlængde	Løvtræ		Nåletræ	
	kr. pr. m ³	kr. pr. rm	kr. pr. m ³	kr. pr. rm
1 meter	63	38	52	36
2 meter	54	32	51	36
3 meter	38	23	43	30
2-3 meter	39	23	43	30
4-6 meter	36	21	44	31
faldende længder			43	30

ATP + sygeløn + forsikringer: 0,16 kr. pr. time + 0,19 kr. pr. time + 0,64 kr. pr. time = 0,99 kr. pr. time.

Huslejgodtgørelse er efter arbejdsoverenskomsten ansat til 35,31 kr. pr. uge svarende til 0,85 kr. pr. time.

Skurpenge: 14,56 kr. pr. dag svarende til 1,86 kr. pr. time (efter overenskomsten).

Opstilling af effekter er inkluderet i udgiften til terræntransport.

Udgiften til terræntransport er skønnet med støtte i Skovteknisk Instituts materiale.

Fastmassetal angiver et omregningstal fra rm til m³ eller omvendt.

I fremstillingsomkostningerne indgår ikke tillæg for besværlig skovning.

Bemærk: Ved de kommende overenskomstforhandlinger (foråret 1973) vil akkorderne på de omhandlede effekter sandsynligvis

SLAGGEBJERG - SKIBAKKE

Bestyrelsen for I/S Vestforbrænding har henvendt sig til boligministeren for at få tilladelse til at lægge slaggerne fra Vestforbrænding i et slaggebjerg i Vests kob-arealerne. Vestforbrænding i Ejby ved Glostrup forbrænder hovedparten af renovationen fra husstande og virksomheder i Københavns-området og har snart ikke mere plads til at lægge slagger lige omkring selve forbrændingsværket.

Statsskovdirektoratet er for slaggebjerg, so mskal dækkes med jord og herefter delvis beplantes således, at man får en dekorativ kælke-, ski- og udsigtsbakke til sin tid. Kommunen er sammen med Byudviklingsudvalget gået imod forslaget, fordi bakken næppe vil være et kønt syn de første 10 år, og fordi man mener, at der er uklarhed omkring de sundhedsmæssige forhold.

PRISSTRID

Det sidste store jordkøb til Vestskoven er i fare, fordi Statens Ligningsdirektorat ikke finder, at Direktoratet for Statsskovvæsenet har fået prisen for de ca. 300 tdr. land,

købet drejer sig om, tilstrækkeligt langt ned. En arbejdsgruppe under Vestskov-udvalget har forhandlet sig frem til en pris af 5 kr. pr. kv.m med ejerne af de seks ejendomme, man har på hånden. Statens Ligningsdirektorat anser 4 kr. pr. kv.m – jordvurderingen – for passende.

SLÅ KNUDER PÅ TRÆ

Forstkandidat, dr. Lars Bach, Laboratoriet for Bygningsmaterialer på Danmarks tekniske Højskole, har udviklet en metode, hvorpå man kan omdanne dansk bøgetræ til det, han kalder »komprimeret træ«. Det vil sige, at det styrkemæssigt kan sammenlignes med langt dyrere og tungere tropiske træsorter. Forsøgene lykkedes ver forventning, selv om det komprimerede træ endnu lider af den svagheit, at det er tilbøjeligt til at optage vand og udvide sig igen. Vanskelighederne synes imidlertid nu at være overvundet, og det vil næppe vare længe, før en industriel udnyttelse kommer igang.

Målet er at nå frem til bedre forudsigelser af træs styrkeegenskaber under belastninger af f. eks. vind og sne. Kan

tømmerdimensionerne i bygningskonstruktioner nedsættes med blot få procent, vil der spares adskillige millioner kroner herhjemme om året.

NORDENS SKOVE

De nordiske skove skal reddes. Der skal foretages en europæisk foreningsundersøgelse til gavn for skovbruget. Ikke mindst Norge og Sverige er interesseret i denne undersøgelse, hvis formål skal være at måle omfanget af svovlindhold i nedbør, som stammer fra de store industriområder i Vesttyskland og England. Den danske jord er så rig på kalk, at problemet ikke er så stort hos os, men i Norge og Sverige frygter man, at det stigende svovlindhold i luften vil bevirke, at jorden efterhånden bliver sur. Svovlet kan også

skade fiskebestanden i søer og elve.

Foruden de nordiske lande deltager England, Vesttyskland og Holland i undersøgelsen.

SKOV-FOLDER I BAYERN

Det bayerske landbrugsministerium har udsendt en folder »Kleine Knigge für Waldbesucher«, der med tekst og tegninger appellerer til publikum om at skåne skoven og forholde sig således, at man ikke generer andre. Samtidig opfordres man til endelig at komme i skoven rigtig ofte.

Der findes i de bayerske statsskove 8000 km vandrestier, parkeringspladser til 100.000 biler og 60 vildtparker med foderpladser, hvor de besøgende kan se vildtet.

POPULÆR NATURSTI

Sekretariatschefen for fredningsplanudvalget i Vejle Amt får succes med naturstien ved Bindeballe. Den benyttes allerede flittigt af naturelskerne, og når samtlige parkeringspladser ved stien er anlagt, vil fredningsmyndighederne udgive en turistpjece om Bindeballestien og andre naturstier i Vejle Amt.

blive sat op, særligt på 1-meter-træ. Udover den direkte omkostningsforøgelse betyder det, at de omkostninger, der er afhængige af arbejdstiden, vil stige mest på de mest arbejdskrævende sortimenter. Denne udvikling vil forstærkes af den kommende dagpengereform, hvorfor de nuværende pris-spænd mellem kort og langt træ vil blive større.

På samme måde som i tabel I har forfatteren beregnet fremstillingsomkostninger for samtlige former for spånpladetræ i skovningsklasserne I, II og III (privatskovbrugets overenskomst). For overblikkets skyld er den gennemsnitlige fremstillingsomkostning for hver effektlængde beregnet (gennemsnit af skovningsklasser, ældre, dimensionsklasser med mere).

Med vejledning i ovenstående og med sorteringsregler og salgspriser in mente, kan man så eksempelvis foretage følgende overvejelser:

LØVTRÆ

I gammel og mellemaldrende skov (tophugget novopantræ) udelukker sorteringsreglerne i de allerfleste tilfælde aflægning af

3-meter-træ og 4-6-meter-træ, der vil blive for krumt. Prisen på 55 kr. pr. ton er ikke særlig fordelagtig for aflægning af 2-meter-træ. Tilbage står så valget mellem 1-meter-træ til 70 kr. pr. ton eller 2-3-meter-træ til 55 kr. pr. ton. 2-3-meter-træ forudsætter i de fleste tilfælde brug af vogn og kran; man må endvidere regne med, at en større eller mindre del af grenene er for krumme – også til 2-3-meter-træ. Hvad skal man så vælge? Hvis distriktet disponerer over vogn og kran, ville jeg personlig foretrække 2-3-meter-træ, og så imødesee et vist spild af træ med sindsro.

I ung løvskov (rodhugget novopantræ) vil det i de allerfleste tilfælde være oplagt at vælge 4-6-meter-træ, hvis man har traktor med spil. Ønsker man at køre ud med kran, er 3-meter-træ det rigtige.

NÅLETRÆ

I nåleskov med undtagelse af bjergfyr og lignende kan sorteringsreglerne normalt med lethed overholdes. Hvis man derfor vil køre sit træ ud med vogn og kran, er det oplagt at vælge 3-meter-træ eller 2-3-meter-træ. Ved udslebning står valget mellem 4-6-

meter-træ til 65 kr. pr. m³ eller faldende længder til 60 kr. pr. m³ (hvis man kan opnå en særlig aftale med fabrikken). Fremstillingsomkostningerne tilsiger et valg af 4-6-meter-træ. Bemærk igen: alt dæktræ skal fortsat aflægges på 1 meter.

Skovning og terræntransport

Det er ikke tanken her at skildre de metoder til skovning og terræntransport af langt industritræ, som Skovteknisk Institut har været med til at udvikle. De demonstreres bedst i praksis. Skovteknisk Institut arrangerer derfor gerne kurser og holder foredrag med film for distrikternes medarbejdere.

Opmåling i skoven

Som nævnt under »Opmåling på fabrikken« vil der inden længe foreligge retningslinier for en repræsentativ opmåling af langt nåletræ.

Niels Heding

Vildtpleje og pyntegrønt

Interessant ekskursion arrangeret af DFF til Feldborg Statsskovdistrikt

Af BØRGE H. LARSEN

Skovtaksator

Danske Forstkandidaters Forening har holdt ekskursion til Feldborg statsskovdistrikt. 60 forstmænd fra alle egne af landet var mødt frem for at se, hvor langt man er nået på Feldborg med produktion af pyntegrønt og på vildtplejens område.

Skovrider J. E. Handberg bød velkommen, og der blev uddelt en ekskursionsfører, der gav mange interessante oplysninger om det 3510 ha store statsskovdistrikt, der overvejende er bevokset med rødgran, hvoraf ca. 700 ha er over 75 år. Løvtræ er det derimod småt med herude, kun 165 ha. Distriktet beskæftiger omkring 45 mand med et årligt forbrug på ca. 70.000 arbejdstimer. Omsætningen på distriktet beløb sig i 1971 til:

Indtægter	2.817.502 kr.
Udgifter	2.530.544 kr.
Netto	286.544 kr.

I disse udgifter er medregnet langtidsinvesteringer i kulturpleje, veje (der var i meget fin tilstand) m. v. Endvidere er udgifter til publikumsforanstaltninger medregnet ca. 75.000 kr.

Nye, lønnende initiativer

Feldborg skovdistrikt ligger for en stor del på udvasket endemoræne og på mager hedeslette. Den bedste jordbund findes i nord (omkring bonitet 3 for rødgran), mens boniteten i syd ligger på 5-6. Området her er meget plaget af nattefrost, så sent som omkring den 20. juni kan man have nattefrost på denne lokalitet, hvorfor al foryngelse foregår under skærm af den gamle skov. Det var opmuntrende at se, at på dette skovdistrikt går man imod de nedskæringer, der ellers er så almindelige i dansk skovbrug i dag. Skovrider Handberg udtalte: - Vi skal finde nye og lønnende initiativer.

Første holdt blev gjort i en rødgran-

bevoksning, hvor der blev klippet pyntegrønt fra stativ; der klippes 800-900 kg pr. mand om dagen. Det blev her understreget, hvor vigtigt det er, at »høsten« af pyntegrønt »programmeres« rigtigt.

Næste punkt var klatreteknik i store ædelgraner. Det bedste pyntegrønt sidder i 6-20 meters højde, betales med 80-85 øre pr. kg, således at netto kommer til at ligge omkring 35-40 øre pr. kg. Det, man er mest bange for i »pyntegrøntstiden«, er storm og regn, da det vanskeliggør arbejdet meget. Senere så man en kunstigt anlagt sø med mange gråænder. Denne sø lå på de 1150 ha af distriktet, hvor jagten er lejet ud. 10 procent af jagtlejen anvendes til vildtplejen. Det var første år, man havde lavet kunstig opdræt på distriktet. Disse udsatte ænder er næsten umulige at få på vingerne. Søen er lavet i forskellige dybder, ca. 2/3 snadrevand og 1/3 dybt vand. Den billigste form for andedam får man ved opdæmning.

Moteskaen

Distriktet demonstrerede en Moteska gødningsspreder, som man anvender ved gødskning af pyntegrøntkulturer. Moteskaen kan udstrø gødning i et bælte på op mod 30 meter; man anvender 300 kg NPK-gødning pr. ha. På Feldborg regner man med, at gødskningen giver et merudbytte i pyntegrønt på:

rødgran	340 kr. pr. ha
ædelgran	730 kr. pr. ha
nordmannsgran	2160 kr. pr. ha
grandis	590 kr. pr. ha
douglas	430 kr. pr. ha

Det er meget vigtigt, at gødskningen foretages, før de nye skud bryder frem om foråret, da nålene ellers svides.

Gødningssprederen blev demonstreret i en bevoksning med nordmannsgran, tjenlige som juletræer, der betales med 14 kr. pr. løbende meter. Man regner med at tage omkring 1500 træer pr. ha. Af resten klipper man grønt og regner

her med en produktion på 5 til 6 tons om året.

Over middag blev der demonstreret de forskellige redskaber, man anvender ved oparbejdning af pyntegrønt. Man foretrækker saksen Wolf, der godt nok er dobbelt så dyr som andre sakse, men langt lettere at klippe med. Det blev vist, hvorledes juletræerne pakkes i plasticnet.

Brandbælterne

Under køreturen så man brandbælterne, der er tilsået med kløverudlæg, fodermarvkål, roer, enårig lupin, vinterrug og meget andet. Man har prøvet mange forskellige planter på vildtagrene, men de mest eftertragtede af vildtet er 1) kløverudlæg, 2) fodermarvkål blandet med raps og foderroer, 3) enårig lupin, 4) vinterrug og 5) boghvede. Omkostningerne pr. ha vildtagre om året er ca. 950 kr.

Næste holdt var ved et løvtræs bælte. Disse bælte omgiver skovene og planter langs de offentlige veje for vildtets og for publikums skyld.

Ekskursionen afsluttedes med en tak til skovrider Handberg og skovfogederne for den interessante dag. Det var inspirerende at besøge et skovdistrikt, hvor man tror på skovbruget som erhverv, og hvor man gør en gevaldig indsats for vildtet og for publikum.

Børge H. Larsen

Markedsorientering

Markedssituationen for trælast af nåletræ. Det svenske tidsskrift Svensk Trävaru- och pappersmassetidning nr. 16 d.å. bedømmer situationen således:

Det europæiske marked åbner normalt med effektivering af store salg i løbet af efterårs månederne, og der er i år sluttet eksportsalg fra Sverige til priser, der overgår de mest optimistiske forventninger, idet der er konstateret betragtelige prisstigninger. Der forudses stabile og sikre afsætningsmuligheder for hele den svenske produktion i løbet af det kommende år.

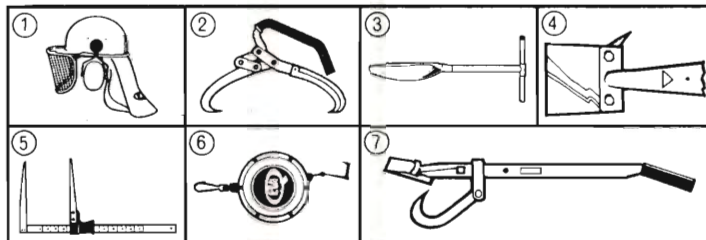
Konkurrence fra Canada frygtes ikke, idet canadierne i USA kan opnå priser, der indbringer 15 % mere, end de kan få ved salg i Europa.

Man har førhen på det europæiske marked ofte frygtet eventuelle dumpingsalg fra USSR, men for den kommende sæson er der ingen fare for noget sådant.

Sammenfattende kan man sige, at trælastmarkedet tegner til at blive stabilt med gode afsætningsmuligheder til stigende priser.

O. F.

EIA-tilbehør gør skovarbejdet lettere.

- ① Alt-i-eet-hjelm bestående af øjenværn, høreværn samt regnbeskytter monteret på hjelmen. Alle dele fås enkeltvis. Best. nr. 21 710
- ② Rullesaks. To værktøj i eet. Vendekrog og saks. Skede kan fås. Best. nr. 34 088
- ③ Plantebor model »Grønris«. Best. nr. 23 052
- ④ Barkspade med vendekrog. Udskiftelig klinge. Best. nr. 21 024
- ⑤ Klup, let model, skede kan fås. Best. nr. 21 082
- ⑥ Originalt selvoprullende EIA-båndmål 15 m, med patenteret udløsningskrog. Best. nr. 21 200
- ⑦ Fældejern med vendekrog, kraftig model. Best. nr. 21 068

EIA-skovværktøj fås hos motorsavforhandlere, skovværktøjsfirmaer, værktøjsmagasiner m. fl.

H. P. VANGSKOV

Jagtvej 115 · 2200 Kbh. N · Tlf. (01) TA 831

Langt træ til Pindstrup

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

Afregning af træ efter vægt

Svensk undersøgelse af en metode, som bl.a. anvendes i Tyskland og på Junckers Savværk

Af skovrider E. TOLSTRUP

Skovteknisk Institut har netop udgivet en NSR-rapport af C. G. Mossberg og N. Heding om »Vægtafregning af bøg og el i faldende længder«. NSR står for Nordiska skogsarbetsstudiernas Råd, der er et samarbejdsorgan mellem de institutioner, der arbejder med arbejdsstudier for skovarbejde i de 4 nordiske lande, og man har her optaget et fælles nordisk forskningsprojekt »Huggning och transport av lövvirke«, hvori den foreliggende rapport udgør en del. Den er udarbejdet ved et samarbejde mellem Skovteknisk Institut (Danmark) og Forskningsstiftelsen »Skogsarbeten« (Sverige). Undersøgelsen er foretaget under medvirken af Skogsägareföreningen »Skåneskog« og Nymölla AB på Södra Skånes revir og Hækkeberga Säteri AB.

★

Formålet med undersøgelsen har været at finde frem til omsætningsfaktorer mellem den hidtidige afregningsmetode overfor træindustrien pr. rummeter ($m^3t = m^3$ travat mått normalt i 2 og 3 m længder) og vægten, fordi man ved vægtafregningen lettere kan gå over til aflægning i faldende længder fra 4–6 m, da disse ellers ville være meget besværlige at opmåle i m^3 eller skønne fastmassen for, når de ligger i bunker eller på læs.

Ved anvendelsen af faldende længder ved skovningen i stedet for anvendelsen af 2 m træ, der skal opstilles i bunker, regner man for skovningen med en tidsbesparelse på ca. 40 % og for udkørslen med en tidsbesparelse på ca. 30 %.

Her i Danmark har vi hidtil været vant til en regnskabsmæssig forbindelse mellem de opskovede enheder og salgshederne, dette har man ikke i Sverige, hvor skovarbejderne aflønnes pr. stk. – uanset kubikindhold –, og

udkørslen enten afregnes pr. m^3 eller pr. rm eller evt. pr. stk.

Der bringes en indgående litteraturregning og omtale af, at man allerede anvender afregning efter vægt på flere tyske træindustrier, især på spånplade- og cellulosefabrikker samt her i Danmark på Junckers Savværk.

★

Undersøgelsen er foretaget på 3 lokaliteter i Skåne, og hvert sted har man henlagt 30 kævler på faldende længder fra 4–6 m under 4 forskellige expositionsforhold. Middellængden var 4,7 m, middeldiameter 18,3 cm og det gennemsnitlige kubikindhold 0,14 m^3 . Expositionsforholdene var: a. Bunke i skygge, b. bunke i halvskygge, c. bunke exponeret for sol og vind og d. enkeltvis, udsat for sol og vind.

Kævlerne blev vejjet, og det viste sig, at det friskskovede træ havde et vandindhold i % af tørvægt på ca. 83 % (79–86 %) og et tørstofindhold på 55 % (54–56 %), altså et vandindhold på ca. 45 % af det friskskovede træs vægt.

Udtørringen af træet begyndte først omkring 1. april, hvor vandindholdet som nævnt var 45 % af råvægten, og vandindholdet i % af tørvægten, der pr. 1. april var 83 %, faldt derefter for hver måned med 5 %, 5 %, 5 %, 3 %, 3 %, og 2 % indtil den fra september måned var på 59 % af tørvægten og altså 37 % af råvægten, og her holdt den sig så fremover indtil næste marts måned.

Den stærkeste udtørring sker i månederne (april) maj og juni, med et gennemsnitligt vægttab ialt på 13 %, hvorefter vægten er konstant fra september til næste forår, dette svarer til gennemsnitsvægtene for de tyske fabrikker, der blot viste en stigning efterhånden som de begyndte at få friskskovet træ med større vandindhold.

Beskygningsforholdene havde for den første sommer kun en mindre virkning, idet de eksponerede kævler var kommet ned på et vandindhold på 40,3 % og bunken i halvskygge på 41,9 %. Placeringen af kævlen i bunken viste ingen forskel i udtørringen.

★

Der foreslås derfor følgende omregningsfaktorer til rm ($m^3 t$) okt.–marts 709 kg, april 697 kg, maj 672 kg, juni 649 kg, juli 637 kg, august 624 kg og

Det selvoprullende båndmål bærer man på sig

Selvoprullende målebånd

DET selvoprullende målebånd finder i disse år øget anvendelse i skovbruget. Det anvendes først og fremmest til 1) udmåling ved skovning og 2) opmåling af de skovede effekter.

For at få et indtryk af dets betydning for skovningen gennemførtes i januar 1972 på Gissfeld Klosters skovdistrikt nogle tidsmålinger under skovning af ungt løvtræ.

Udmålingen blev foretaget med *selvoprullende målebånd* og med *stangridsemål*. Sammenligningen af præstationerne ved det selvoprullende målebånd og ved stangridsemålet skete ved aflægning af 1-m-træ, 2-m-træ og 5,4-m-træ, idet man må forvente, at det selvoprullende målebånd er mere fordelagtigt at anvende, jo længere standardlængden er. En antagelse som undersøgelsen bekræfter.

Undersøgelsen siger kun noget om forholdene ved skovning af løvtræ. I nåltræ er forholdene anderledes, blandt andet medfø-

fra september og fremefter 616 kg eller endnu mere simplificeret. Nyskovet træ fra 1/10–30/4 i $m^3t = 707$ kg, og lagret træ fra maj til marts næste år 627 kg pr. m^3t .

Undersøgelsen omfattede en tilsvarende undersøgelse for rødél, der har knapt så stor interesse her i Danmark, og dertil kommer at variationen på grund af det større vægttab ved tørringen gør usikkerheden betydeligt større for rødél, hvorfor metoden ikke kan anbefales.

Interesserede vil kunne rekvirere sært tryk af undersøgelsen (51 sider) fra Skovteknisk Institut. Pris 50 kr.

ET.

rer brug af rullebuk mulighed for udmåling med motorsav + gummislange. En mulighed der ikke er til stede i løvtræ. Tidsmålingernes omfang fremgår af nedenstående opstilling:

TRÆART	1-m-træ		2-m-træ		5,4-m-træ	
	ASK	BØG	ASK	BØG	ASK	BØG
D _{1,3} cm	13	14	14	14	14	14
Antal træer	80	130	100	100	100	100
Antal m ³	7	16	11	11	11	11

Undersøgelsens resultater fremgår af nedenstående opstilling:

	Stangridsemål		Båndmål	
	Relativt tidsforbrug			
1-meter-træ	100	92	100	92
2-meter-træ	100	88	100	88
5,-meter-træ	100	78	100	78

Det fremgår af opstillingen, at det selvopullende båndmål har betydet en hurtigere skovning ved alle 3 effektlængder, og at fordelene ved at benytte båndet øges med tiltagende effektlængde.

De anførte relationer må ikke fortolkes på den måde, at det under alle forhold er 22 % hurtigere at skove 5,4'ere med selvopullende målebånd i stedet for ved stangridsemål. Jo tykkere træet er, desto mindre bliver forskellen.

Kort om det selvopullende målebånd:

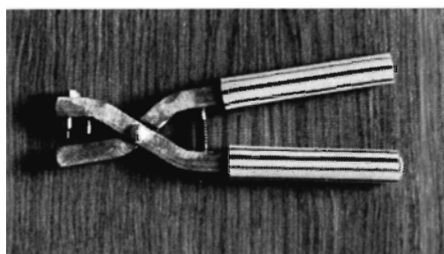
1. Hurtigere hugst af standardlængder, særlig oplagt at bruge ved aflægning af manglefold af 2,7 meter; se fig. 1.
2. Meget velegnet til brug ved effektopmåling.
3. Et selvopullende båndmål med 15 meter bånd koster ca. 160,- kr. incl. moms. Et

Afmærkning af længdemål med en farveklat.

selvopullende båndmål med 20 meter bånd koster ca. 175,- kr. incl. moms.

4. Hvis båndet knækker, nittes det let sammen med en speciel nittetang; se fig. 2. Nittetang med nitter koster ca. 145,- kr. incl. moms.
5. Ved aflægning af standardlængder er det en fordel at markere manglefold af standardlængden med en farveklat; se fig. 3.
6. Båndet skal behandles med omtanke og

Nittetang til sammennitning af knækkede bånd.

tåler ikke en alt for hårdhændet behandling. Er altså uegnet for voldsomme mennesker.

7. Folk med svagt syn kan have vanskeligt ved at se tal eller afmærkning.

8. Båndet bærer man på sig.

N.H.

Dødsfald

Skovrider *Kristen Fromsejer*, Skærbæk, er afdød ved døden i en alder af 81 år. K. Fromsejer var i årene 1939–61 skovrider for Hedeselskabets 12. distrikt i Sønderjylland. Han var i mange år direktør for A/S Plantningselskabet Sønderjylland og leder af Skærbæk planteskole.

★

Fhv. inspektør, skovfoged *C. Bruno Pedersen* er den 3. november afdød ved døden i en alder af 82 år. Bruno Pedersen, der var inspektør ved Horsens parkvæsen fra 1920, til han blev pensioneret i 1956, var i årene 1950–1963 formand for De samvirkende danske skovfogedforeninger. Han gik med ildhu ind for Skovskolens oprettelse og frem for nogen var det hans ihærdighed, der resulterede i et resultat. Hans rolige, myndige og samtidig behagelige væsen gjorde ham respekteret i alle kredse.

P. H.

★

Jägmästare *Kai Moldenhawer*, der var dansk forstkandidat fra 1918, er afdød ved døden i en alder af 79 år. K. Moldenhawer var i årene 1919–46 jägmästare på Knutstorp Gods i Skåne og fra 1946 indtil han faldt for aldersgræn jägmästare på Trolle-Ljungby ved Sölvesborg.

K. Moldenhawer hørte til kredsen af danske forstkandidater, der kom til Sverige omkring den første verdenskrig. Han var Danmark en usædvanlig god repræsentant i Sverige, var meget vellidt og nød stor anseelse, hvilket gav sig udslag i mange forstlige tillidshverv. I 1946 modtog han »Kungl.

Dansk Jagttidende,
nr. 8, 1972:

Giftstofferne kontra Vidtet af Jørgen Fog, Vildtbiologisk station.

Domänposten,
nr. 8, 1972:

GV 75–80. Dette projekt for Domänverkets organisationsændring for perioden 1975–80 diskuteres stærkt både ude på de enkelte distrikter og i Domänposten. Det bliver interessant at følge den udvikling, der her er sat igang. Omtale af arbejderbeskyttelsen i skovbruget og Domänverkets fordelagtige tilbud af forskelligt beskyttelsesudstyr.

Hedeselskabets Tidsskrift,
nr. 11, 1972:

Frode Olsen. Støjdæmpende plantninger.

Holz-Zentralblatt,
1972 - 135:

Et specialnummer med omtale af træhandelen mellem Vesttyskland og Frankrig. Frankrig er Europas egüereservoir med ca. 35 % af skovarealet eller ca. 4 mill. ha, hvoraf en betydelig del lavskov, og en årlig hugst på 3,5–4 mill. m³. Handelspraktik for rundtræ i Frankrig. Spånpladeindustrien i Frankrig m.m.

Norsk Skogbruk,
nr. 15/16, 1972:

T. T. Gjedrem: Forædling af fisk.

Norsk Skogbruk,
nr. 17, 1972:

H. Haakenstad: Værdiangivelse af bynære skoves rekreative funktion.

Pas på,
nr. 10, 1972:

Ole Bruun: En ny ulykke – statistik – et bedre hjælpemiddel. Arbejdstilsynet får nu et af sine store ønsker opfyldt, »en erhvervsulykkesstatistik«.

Rummeteren,
nr. 11, 1972:

Samarbejde. En artikel om nogle aktuelle problemer inden for skovdiget. I samme nummer har Iver J. Nissen skrevet om skovbrunets støjproblemer og fortalt om beskyttelsesmidler.

Skattepolitisk Oversigt,
nr. 5 og nr. 7, 1972:

Arveforskud i argiftsmæssig belysning. Af advokat Just Munch. Omhandler argiftsmæssige fordele ved arveforskud til nære pårørende.

Skogeieren,
nr. 11, 1972:

Magnus Tennås: Skovbruget i statsbudgettet for 1973. Der skal ofres 18,8 mill. n.kr. på undervisning og forskning, 59,7 mill. n.kr. til konsulenttjeneste og direkte statstilskud til skovejere. I alt 78,5 mill. n.kr. eller ca. 10 n.kr. pr. m³ årlig hugst.

De fleste udenlandske tidsskrifter forefindes på Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles bibliotek. Det er muligt at bestille fotokopier af artikler.

Afkortning og sortering af løvtræ med grabsav

EFTERHÅNDEN som udgiften til den manuelle arbejdskraft stiger, (for skovarbejdere i Danmark har stigningen f. eks. i de sidste 10 år været godt 10 % årlig) stiger også interessen for at overføre så stor en del af arbejdet ved skovning og udtransport til maskiner enten i skoven eller på træindustrierne.

Forstkandidat Niels Heding har netop i en NSR-rapport (NSR: Nordiske skovarbejdsstudiers Råd (Dansk Skovforening Tidsskrift 1972–2.)) redegjort for, hvorledes man har løst problemet for, at A/S Junckers Savværk skulle kunne modtage kævlerne i større længder end 2,7 m og cellulosetræ i såkaldte kranlængder.

Junckers Savværk indførte for nogle år siden en standardlængde for kævler på 2,7 m og for cellulosetræ på 2,0 m, da man samtidig dermed installerede en multisav, der kunne afkorte disse kævler til 63 cm længde svarende til enhederne i de kendte Junckers parketbrædder af bøg. Dette blev af skovene ikke modtaget med lutter glæde, fordi de enkelte stykker derved blev mindre og handlings-omkostningerne ved udkørsel m. m. derved steg betydeligt.

Skovteknisk Institut har her arbejdet på at forøge størrelsen på de enkelte stykker, dels ved aflægning af kævlerne i multipla af 2,7 m og dels ved aflægning af cellulosetræet i de såkaldte kranlængder, der er mellem 4 og 6 m, og afkortningen for de sidste sker af skovarbejdere uden en nøjagtig udmåling i skoven.

Blandt de mange nyskabelser, der er fremkommet på dette område, fandt Skovteknisk Institut frem til den såkaldte Ösa-Grabsav, der fremstilles af Östbergs Fabrikker AB, Alfta, Sverige, og at denne skulle være velegnet til at håndtere og afkorte de uregelmæssigt formede løvtrækævler, hvoraf Junckers Savværk anvender mange.

Et samarbejde blev derfor indledt mel-

lem de tre parter i begyndelsen af 1972, og dette resulterede i udformningen af følgende udstyr:

På et toakslet lastbilchassis blev monteret en stor hydraulisk kran (Ösa-390) med en hydraulisk kædesav monteret på siden af grabben og en udmålingsbænk.

Savaggregatet består af et sværd med savkæde af skovtandtypen, som en alm. motorsav. Savkæden drives hydrostatisk af en aksialstempelmotor, og er placeret parallelt med den ene ydre grabkæde.

Saven. Savsværdets længde er 53 cm, største afkortningsdiameter 50 cm. Motor: Volvo flygmotor F.10.A.19. Max. omdrejningstal 5000 rpm. Max. olie-strøm 96 l pr. minut. Effekt på kæde 13 hk.

Kranen. ÖSA-390. Rækkevidde 6,5 m. Løftekap. 1,1 t på 6,5 m arm. Rotators vridningsvinkel 300°. Kranstammens vridningsvinkel 380°.

Udmålingsbænken består af et modhold og 2 tvædragere til afkortning med grabsaven på 5,4 og 2,7 m.

Anskaffelsesomkostning ialt 120.000 kr. Årlig omkostning 122.000 kr. og altså ved 200 dage pr. år 610 kr. pr. dag.

Skærehastigheden for grabsaven var ca. 167 cm² pr. sekund i bøg, medens en alm. motorsav har en afkortnings-hastighed på 60 cm² i det meget blødere gran.

Præstationen blev ved en 6 timers dag afkortning af ca. 120 m³ med en **omkostning** på 4–5 kr. pr. m³.

Kemibrænde der kom til savværket i kranlængder på 4–6 m, diam. over 5 cm, blev også afkortet med grabsaven, der tog et helt bundt ad gangen af disse tyndere dimensioner, hvor stykmasseløven ellers skulle give formodning om et ringere resultat. **Præstationen** blev her ved en gangs overskæring og stabling ca. 120 cm³ pr. dag og **omkostningen** ca. 5 kr. pr. m³.

På Junckers Savværk er man gået ind for metoden og har anskaffet 4 stk. grabsave (eller gribesave) og kan derfor nu modtage kævlerne fra skovene i større længder og cellulosetræet i kranlængder, således at skovene nu kan opnå en større produktion pr. mandstime, og her som mange andre steder er arbejdskraften ved at blive minimumsfaktoren.

E. Tolstrup

LITTERATUR

100 års forsøg

»Die Rotbuche 1971« af professor, dr. R. Schober. Schriftenreihe der Forstlichen Fakultät der Universität Göttingen und Mitteilungen der Niedersächsischen Forstl. Versuchsanstalt bd. 43/44, XXI og 333 sider, 110 figurer, 8 fotos, 46 tabeller i teksten og 110 sider tabelbilag. Pris kart. DM 85,60, indb. DM 92,00. Forlag: I. D. Sauerländer's Verlag, Frankfurt am Main.

Der er nu forløbet 40 år, siden Wiedemann udsendte sin bog »Die Rotbuche 1931«: forud havde også Schwappach i 1911 forfattet en beretning med en lignende titel, der igen byggede på et arbejde fra 1893. Alle publikationerne omhandler den tidl. preussiske Eberswalde forsøgsanstalts produktions- og udhugningsforsøg i bøg, hvis anlæg påbegyndtes i 1872.

I 100-året også for Eberswalde forsøgsanstaltens grundlæggelse har professor Schober offentliggjort en 4. og afsluttende beretning om disse prøveflader, der ligger eller lå både i Øst- og Vesttyskland, og som nu næsten alle er blevet omdriftsmodne. Til grund for den ved hjælp af forsøgsresultaterne foretagne, sammenlignende vurdering af de forskellige behandlingsmåder ligger ikke kun de rent kvantitative træmålingsresultater og deraf afledte udbytter. I samtlige eksisterende slutbestande har forfatteren foretaget en sortimentsansættelse på hvert enkelt stående træ, og resultaterne heraf udgør det afgørende grundlag for opgørelsen af de enkelte behandlings sortiments- og værdiproduktion igennem hele omdriftsperioden.

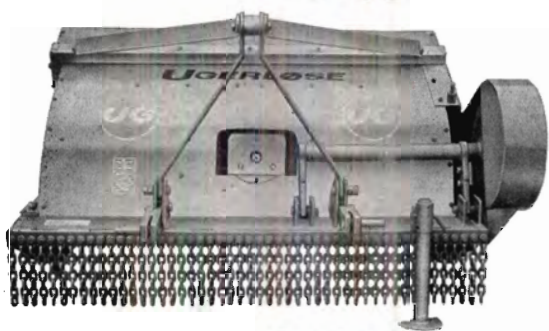
Forsøgsresultaterne viser, at hugstmåden og -graden har langt større indvirkning på bøgens sortimentsproduktion og dermed på værdiydelsen, end de har på volumenproduktionen. På dette grundlag har forfatteren kunnet give anvisninger for praksis på en hugstbehandling for bøg, der skulle give optimalt udbytte.

I tabelbilaget indeholder bogen en ny tilvækstoversigt for bøg i Tyskland, for såvel moderat som stærk hugststyrke; desuden er samtlige siden 1931 indvundne træmålingsdata for de enkelte prøveflader gengivet her.

H. B.

UGERLØSE

GRENKNUSER

**baner
vej i
skoven**

Den nye robuste UGERLØSE grenknuser rydder og knuser underskov, kvas og granris. Den er velegnet til udtynding, rydning af skovveje og spor samt rabatter o. lign.

Forlang specialbrochure, tilbud og demonstration.

UGERLØSE MASKINFABRIK 4350 UGERLØSE
TLF. (03) 48 80 26

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og elmekævlere.

**HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMER-
HANDEL A/S**

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36.

Bøge-, Ege- og evt. Askekævlere købes

A/S KORINTH SAVVÆRK

5783 KORINTH (09) 65 10 09

I/S Skærbæk Savværk

v/ Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

*Produktion: Dansk tømmer, brædder og lægter
Nåletræ til bygningstømmer købes*

Ræveskind

Vi afholder auktion over røde ræveskind samt andre vildtskind i december, januar, marts og april ● Sidste indlevering til decemberauktionen d. 1. december ● Der forventes stor efterspørgsel og gode priser i år ●

IFA-Pels

Ejby Industrivej 28

2600 Glostrup

Telefon (01) 96 48 22 ●

E. Tolstrup:

Træsvelle i Vesttyskland og i Danmark

I Vesttyskland findes 67.000 km jernbane under Deutsche Bundesbahn (DB) og hertil er anvendt ca. 104 mill. sveller. Med en gennemsnitlig levetid på 35 år kan man regne med et årligt forbrug på knapt 3 mill. sveller.

I 1960 regnede en prognose med, at man fremtidig ville bruge 60 % betonsveller og 40 % træsveller. Det viser sig imidlertid, at man stadig hovedsagelig bruger træsveller, nemlig 60 % træsveller og 40 % betonsveller. (I 1971 er der anvendt 1,7 mill. træsveller og 0,6 mill. betonsveller).

Oprindeligt anvendte man egesveller, men gik derefter over til fyrresveller og derfra til tjæleolie-imprægnerede bøgesveller (Rüping-metode).

Der har været store udsving i leverancerne af træsveller, men for 1971 var forbruget i Vesttyskland 212.000 m³ sveller af bøg, 29.000 m³ sveller af eg (især vigespor) og kun 11.000 m³ af fyr, svarende til en råtræmængde på 423.000 m³ bøg, 58.000 m³ eg og 22.000 m³ fyr (ved udnyttelse 50 %). Udbyttet ved svelleskæringen har været ca. 5 stk. pr. m³, og heraf har Bundesbahn aftaget de 65 %.

Prisen på svellekævlere har været stigende og var for 1971 knapt 45 DM pr. m³ (98 kr.) ved fast vej og svelleprisen 20.65 DM eller 46 % deraf.

Der har været en mindre import fra Jugoslavien, Frankrig og Tjekkoslaviet. Oprindeligt kunne den tarvelige del af bøgekævlere kun udnyttes til sveller, og som nævnt gik ca. 20 % af de 2,1 mill. m³ bøgekævlere, der årligt hugges i Vesttyskland, til sveller, men i dag vil køberne gerne have disse kvaliteter til cellulosetræ, paletter, spånplader m.m. (Iflg. AFZ 1972-119).

Her i Danmark hører i dag 2352 km jernbane under DSB, og der skulle altså – svarende til tyske forhold med ca. 1500 sveller pr. km – ligge ca. 3,5 mill. sveller. (Det nøjagtige tal har jeg desværre ikke fået oplyst). Med en gennemsnitlig levetid på 35 år altså ca. 100.000 sveller pr. år. Det er blevet oplyst, at der på et år er anvendt ca. 33.000 træsveller til almindelige reparationsarbejder, og til 71 km bane, der er nyanlagt eller omlagt, er anvendt ca. 56.000 træsveller og 92.000 jernbetonsveller – ialt ca. 89.000 træsveller og total ca. 181.000 sveller. For de nye strækninger altså ca. 2100 sveller pr. km. Forstkandidat M. Bonfils, R. Colstrop A/S, siger til denne forskel mellem anvendelsen af træsveller i Danmark med knapt 40 % på nye strækninger og i Vesttyskland med ca. 60 %, at det skyldes den stærkere belast-

ning, som de tyske baner udsættes for. For baner med mere end 50.000 t/km pr. døgn er det fordelagtigst at anvende træsveller på grund af dennes større elasticitet fremfor betonsveller, der nedbrydes hurtigere ved disse store belastninger. Derfor anvendes betonsveller ved de mindre belastede baner og træsveller ved de stærkere belastede.

Her i Danmark ligger den stærkest belastede banestrækning, Kystbanen, kun på 20-25.000 t/km pr. døgn og derfor indenfor betonsvellernes område.

Produktionen af træsveller har i Danmark været på ca. 120.000 stk. Der eksporteres en del, svarende til ca. 12.000 m³ færdige sveller. Dette svarer med et udbytte på 4 sveller pr. m³ råtræ til ca. 30.000 m³ svellekævler pr. år.

E. T.

Uddrag af Proveniens-
meddelelse nr. 24 fra
STATSSKOVENES
PLANTEAVLSSTATION

Proveniensforsøg med *Abies nobilis*

Der er i dansk skovbrug en betydelig og velbegrundet interesse for dyrkning af *Abies nobilis* til pyntegrønt og juletræer. Det er af stor betydning at finde frem til de provenienser, der giver de bedst betalte kvaliteter og farver, kombineret med en god vækstrytme.

Den stadigt øgede interesse har skabt et betydeligt behov for frø og planter. Stort set er behovet blevet dækket med frø fra vore relativt få, ældre bevoksninger. Det er endnu usikkert, om der blandt vore nuværende frøkilder findes raceforskelle, der vil give sig udslag i forskelle af økonomisk betydning. Vi ved, at flere af de bevoksninger, der benyttes til frøavl i dag, er af samme afstamning – for en stor del afkom fra Frijsenborg. Det er af betydning at få undersøgt eventuelle forskelle i det danske materiale og at få nye prøver hjem fra U.S.A.

Dansk provenienser

Statens forstlige forsøgsvæsen har i 1963 anlagt et proveniensforsøg med de kårede bevoksningers afkom.

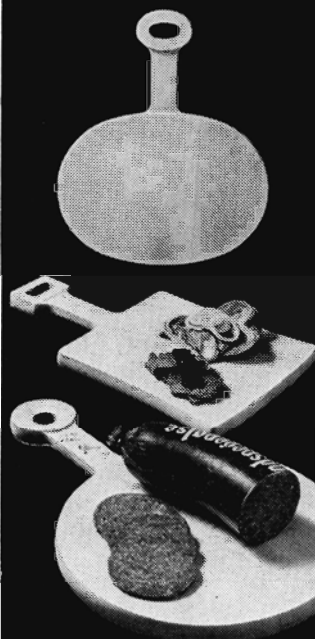
I samarbejde med interesserede distrikter samt Hedeselskabets Skovfrøcentral, Centralplanteskolen og Østjællandske Skoves Træforædling har Planteavlsstationen etableret en større forsøgsserie, der omfatter afkom fra:

Vil De se
Deres
bøgetræ
som
moderne
brugs-
kunst
som vist
her?

-så har vi
brug
for det!

Richard Nissen
8870 Langaa
Tlf. 06-461333

hver
mand
sit
bræt

Pølsebrætter i bøg til
kun 24,75.
Brug dem også til ser-
vering af
»håndmadder«.

NISSEN's internatio-
nalt kendte skære-
brætter, salatskåle, is-
bøtter, pebermøller og
barboxe fås nu i stør-
magasiner og større
udstysforretninger
over hele Danmark.

NISSEN

8870 LANGAA

27 bevoksninger, heraf 5 kårede.
20 enkelttræer.

Frøindsamlingen fandt sted i det gode frøår 1964/65. I forbindelse med frøindsamlingen mærkede man sig enkelttræer af særlig blå type, og det er frø af disse, der indgår blandt enkelttræafkommene.

Det kan forventes, at man inden for

de kommende 5 år vil få en sikker viden om farveforskelle m.v.

Udenlandske provenienser

Det skal anføres, at såvel Arboretet som Hedeselskabets Skovfrøcentral råder over en betydelig klonsamling af udvalgte træer, og sidstnævnte har an-

lagt en frøplantage på 2,4 ha, der indeholder 100 udvalgte kloner.

Abies nobilis forekommer i betydelige bjergområder i Washington, Oregon og Californien. Det er givet, at en afprøvning af materiale fra det naturlige udbredelsesområde vil være af værdi for praksis. Som det vil være bekendt, har Planteavlstationen i en årrække fungeret som indsamlings- og fordelingscenter for IUFRO (Den internat. union af forstlige forsøgsanstalter). Der er foretaget omfattende indsamlinger af prøver til proveniensforsøg med Douglas, Contorta og Sitka. *Abies nobilis* og *Abies grandis* er nu på programmet. Ifølge planerne vil indsamling blive gennemført ved førstkomende frøår. Det vil være af værdi for Danmark at deltage i nævnte forsøgs-serie.

Statens Forstlige Forsøgsvæsen har i 1966 anlagt forsøg med *A. nobilis*, *magnifica* og *Lowiana* på Hedeselskabets 5. og 15. distrikt.

Hedeselskabets Skovfrøcentral har i 1970 anlagt et forsøg med 11 amerikanske provenienser af handelsfrø med Østre Palsgård afkom som standard.

Omorganisationsplan for landbrugsministeriet pr. 1. november 1972

Skovbrugserhvervet sorterer stadig under landbrugsministeriet, men i henhold til den netop udsendte omorganisationsplan er nogle af de embedsmænd, der hidtil har været beskæftiget med skovbrugsforhold, blevet overflyttet til andre kontorer:

Næsten alle sagsområder vedrørende stats- og privatskovbruget sorterer stadig under 1. afdeling: Afdelingschef N. Wermuth.

2. kontor: Kontorchef fru A. M.

Lynæs

(kontorchef K. C. M. von Barnekow er overflyttet til 3. kontor).

I 2. kontor virker nu følgende ekspeditionssekretærer:

frk. H. Bloch-Nielsen (uændret)

fru Vibeke Kiil (uændret)

Hr. L. Møller Sørensen (uændret)

Hr. Mogens Basse (ny)

Hr. Johs. Andersen (ny)

Overflyttet fra 2. kontor til andre kontorer er bl. a. Helge Wulff.

Det danske Hedeselskab samt foreningskonsulenter sorterer under 1. kontor: kontorchef P. Skibsted.

4681 HERFØLGE
(03) 67 43 31

ALT
|
SKOVVÆRKTØJ

IMPORTØR OG GENERALAGENT
FOR:

»SIGNUMAT« PLA.MÆRKER

»NELSON« MÆRKEMALING

FORLANG TILBUD

AKTIESELSKABET
ROLD SKOVS SAVVÆRK
9510 ARDEN

DANSK TØMMER

RÅTRÆINDKØB TELEFON (08) 561266

Faxe Ladeplads savværk

Vi er interesseret i køb af savværkstømmer. Kontant betaling.

Faxe Ladeplads savværk

E. Svendsen

4654 Faxe Ladeplads - Tlf. (03) 71 61 73

Skovvogn til salg

Et stk. ny skovvogn monteret med Cranab-kran SK 2500 og med hydraulisk støtteben fuldt monteret og klar til levering er til salg.

KJULERUP MASKINFORRETNING

v/ MOGENS DAMLUND

Tlf. (03) 67 02 27 . 67 02 77 - Ringstedvej 645 - 4100 Ringsted

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S
ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

**Alle arter
skovplanter**
i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG
Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

SKOVKONSULENTEN

Skovtilsyn
Skovadministration
Planlægning
Vurdering
Driftsanalyser

Skovrider E. Tolstrup
Hedegrænsen 38, 2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 10 69

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til bygningstømmer og master.

Hjøllund . 7362 Hampen
Tlf. (06) 86 91 00

Diana Skovtjære

Skovtjære
Spangol
Arbinol

Skovrider Tage Hansen
4840 Nr. Alslev . Tlf. (03) 83 44 96

Sælg gennem
SKOVEN

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastrup«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prislister. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prislister

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplante kulturerne står under Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Hellestrup Planteskole

4180 Sorø

Tlf. (03) 64 51 33

Specialplanteskole for
Hybridasp.

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Læ- og hækplanter samt planter
til vildtremiser m. v.

Hyllinge Savværk A/S

Tlf. (03) 74 40 64

Kristtorn

Unge planter med klump og lærred.
Udvalgt fra hårdføre modertræer med
høj berydelse.

Forlang vor pjæce om dyrkning af
Kristtorn.

Chr. Pedersens planteskole
Bogense (09) 81 13 60

OREHOVED

TRÆ- OG

FINERINDUSTRI A/S

ET NAVN MAN HUSKER

OREHOVED . 4840 NØRRE ALSLEV . TLF.: (03) 84 60 84

Skovfoged

Arbejder planlægges og udføres.

Poul E. Kofoed
4654 Fakse Ladeplads
Tlf. (03) 71 63 47